

Bygdøy i februar 1959

TIL MEDARBEIDERNE.

En av våre medarbeidere har skrevet og oppfordret oss til å samle inn tradisjonen omkring de forandringer i fiskeri-næringen som kom da motoren ble innført. Han har samtidig pekt på at det haster med å få gjort dette mens det ennå lever folk som har opplevet dette skiftet.

Som svar på oppfordringen sender vi emneliste nr. 70: "Fra robåt og seil til motorbåt". Denne lista har naturligvis bare aktualitet i kystbygdene og de nærmeste innlandsbygder. Vi sender den likevel til samtlige medarbeidere for at alle skal kunne følge med i N.E.G.'s arbeid. Dersom emnet ikke har noen tilknytning til forholdene i bygda, kan en bare legge lista til sides.

Vi er klar over at denne lista stiller store krav til våre medarbeidere, og vi er forberedt på at mange ikke kan avse tid til å utarbeide en uttømmende redegjørelse for alt som det spørres om. Vi er likevel takknemlig for alt stoff som kommer inn, og vi vil også være takknemlig om medarbeidere som ikke ser seg i stand til å svare på denne emnelista, vil hjelpe oss med å finne fram til andre som har interesse av å arbeide med dette emnet.

Fin

14325

Norsk Etnologisk Gransking

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

*Jent 100 års skrift
som eg skrive til Sand Kommune,
står ymse om båtar og seil
og motor. Skriftet kom ut i
November, og er å få i Sand Bokhandel,
Sand i Postkassen.*

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr.

70.

Fylke:

Rogaland

Tilleggsspørsmålnr.

Herad:

Suedal

Emne:

Fårøvat og seil
til motor

Bygdelaq:

Oppskr. av:

Gard:

(adresse):

Jouanlekka,
Brætveit

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Suedal nær fram
til fyls fjorden. Bygda har
ca 1 mil lang strandlinje
der, for ligg kveven
Suedalsidel.

For gammelt var
det foelt ja Suedalsidel
om hadde jaktet, og drov
da med karnport av ved
og skoren helast fra fyls-
fjorden til Stavanger og
Bergen.

Om det var stutt
med jaktene ja Suedals-
idel kring hundre år-
skiftet. Sidan har det
berre vore feringar der.
Og kauskje eit par seks-
dringar. Det er alt.

Ja er det eit par
om i motorbitar.

Det er Suedalsvatn
om har vore fjorden
i Suedal for gammelt. 14825

Det er 3 mil langt, fra
Suldalsøen til Roalvæn.

Heri er i gammel
tidde Bykle og Valle mykje
samkvæme med Ryfylke.
Der hadde sjørøveren sin
her. Og dei gamle fiddre
ne gamle mellom Suldal
og Bykle ter emne.

Det går og ein
fjellvegen mellom
Suldal og Flotlyst i
Vinge. Her hadde
telemarkingane sine
sjørøveg (Vinge og Rauland
dei mest).

Fit til Suldal laub
og roddene stulle, der
frå fram til sjøen
vintersdag, dei mest
og mellom Chesflakne
og Røddal, gjennom
Chesdalen - gjeble juli
grimsvegen til Røddal,
til det heilage kni-
fihet der, for Ryfylke-
gane.

Og alle, anten dei
er fram fra Suldal,
telemark eller Røddal,
laub la fore fra
Suldalsvatnet.

Her var forebatar
til vaktmeyerout
og kvaktmeyerout
og feringar og seks

dingar ut skys fr feida-
frelu by kvervane Bräkneil
fannu Ivi, Lille Lannar
Roelkovanu og Kvældal
hadde alle ein høghje-
væl, ein ætteding.

Du gortæger mellem
Sand og Svældals om
som 1845, anten der
været med feidole ja
Svældalsværet. Ende
av di om - du dno
det stort med vare -
færvor og høghje-
færvor var Svæning
Veka. fannu hadde
ein færvæl om to
3 hestur i venda.

Det om handels-
mann i fylu i 1840-aa.
by - du været dit høghje
færing mellem Væge
og Bräkneil, Roelkovanu,
Aesflaten. Telemarkingane
kom med ut Roelkovanu,
månne. Sætedøene ut
Bräkneil. by völdøene
ut Aesflaten.

Jørgen Arne, ser
og liggde og skys ja
Svældalsværet om -
mann 1843. by kong
Lohar II (du pluu) I
for her i 1842, - du han
hadde av dula farald
støtte med færingum

Juni 1816 var det
"Kongelig Skydskaft"
på Chesflaten — eller
Ches, om det heitte
da.

Bygda kapellet
kom på Ches i 1853,
fikk me og gjerster —
Skyssen på Suddals-
vatnet.

7 1888, i august,
tokt på Suddal ut med
rute på Suddalsvatnet
bygda megen Chesflaten
— Røddal var ferdig i
1889, var det stork
tinnistfraktk på Suddals-
vatnet.

Suddal-går i
rute på Suddalsvatnet
enda. Men berre me
antikane. 7 1945 fikk
skifte ein ut dampe-
maskinen med
motor.

Synnaen 1939.
tokt på Suddalsvatnet
ut med rute på
Suddalsvatnet.

Men den første
motorbåten på
Suddalsvatnet var
mk. boen. Den kom
i 1912. Bygd i Suddal,
av tre. Tigar: baker
fams. famsen, Suddals-
sen. Det var lauber
den skulle knutte

³
 út 4s. Suedal. Men det
 varst hje stili. Suedals
 Danstijes selokaye
 hjopte boen, og mytla
 den út vane- og hroli
 trausport út den
 varst kanderud i 1945.

Astala Viken fekk
 og byggt ein stóire
 motorbátur i 1919,
 og drívur á rúte i nohe
 ári.

Eitli Tjordal fekk
 og byggt ein motor-
 bát nohe ári sí
 samne tíl. Hann drívur
 vanebrausport enda
 og á.

Fára etter siste
 kring er det komu
 2 smá motorbátar
 i Beitunil, 1 i Røalhvam,
 3 í Nesflatur, 3 í
 Kvældal. Men með
 undatakunum 1 motor-
 bát í Nesflatur,
 var ári alle bein
 mytla út persunlig
 brú.

Ein lýt merke seg at
 ein brú aldri segl út
 bátar í Suedalsockul.
 Ein vágur hje á h. For skuld
 Karstevindur. Det er fuleg
 sáleis he. Ein leit gá
 arane.

ETNOLOGISK GRANSKING

14325 Ein hadde hekk

aldri roe på båtane. Men
 ein hadde oftast ein
 roemann, ein som stygde
 båten med ei år, og
 han sat då i rovig^{et} &
 bakk i båten.

Båtane var gammalt
 av fære. Men det var
 og båtar av opebord.
 Odd Guggedal i Bræknit
 + 1928, hadde opebåt.

— Ein rodde fjorane,
 sa ein, og ein rodde
 fjerlingen, sa ein, og
 halvveimido. Eller heile
 mido. Og ein talar om
 anror (mottvind)

Ein rodde lönner-
 flatane og fekk ut
 bren. Ein laga seg
 då keisar på flötete,
 og hadde noko zers
 lange og tunge arar
 ut det dei kalla
 "flätaroveri".